

CZĘSTOCHOWA 1996

MIĘDZYNARODOWY KONGRES MARIOLOGICZNY

Stanowisko Międzynarodowego Kongresu Mariologicznego w Częstochowie (1996)

W dniach 18-24 sierpnia 1996 roku w Częstochowie na Jasnej Górze odbywał się Międzynarodowy Kongres Mariologiczny. Takie Kongresy są organizowane co mniej więcej 4 lata i stanowią najwyższe mariologiczne forum w świecie. Kongregacja Doktryny Wiary poprosiła Kongres, by zajął stanowisko w kwestii zasadności i potrzeby ogłoszenia dogmatu o Maryi jako Pośredniczce, Współodkupicielce i Orędowniczce (*Corredemptrix, Mediatrix, Advocata*). Uczestniczył w tym Kongresie ojciec Celestyn Napiórkowski. Teolodzy utworzyli specjalną międzynarodową komisję do tej sprawy złożoną z teologów wszystkich kontynentów (21 członków). Na czele komisji stanął przewodniczący Międzynarodowej Papieskiej Akademii Mariologicznej o. Paolo Melada OFM i sekretarz tej Akademii o. Stefano Cechin OFM. Komisja wypracowała, a Kongres przyjął specjalną deklarację. Ze względu na powagę problemu przytaczamy poniżej zarówno oficjalną wersję włoską, jak jej polski przekład.

Deklaracja Częstochowska – wersja oficjalna¹

Stolica Apostolska poprosiła nasz XII Międzynarodowy Kongres Mariologiczny, który odbywa się w Częstochowie (Polska), by prze-studiował możliwość i stosowność zdogmatyzowania maryjnych tytułów „Pośredniczka”, „Współodkupicielka” i „Orędowniczka”, o co aktualnie pewne kręgi usilnie proszą samą Stolicę Świętą. Wydawało się, że rzeczą właściwą jest powołać Komisję złożoną z piętnastu teologów szczególnie kompetentnych w tej materii, którzy mogliby wspólnie w sposób dojrzały przedyskutować i przeanalizować ten problem. Oprócz ich przygotowania teologicznego należałoby zadbać o maksymalną reprezentatywność geograficzną, by dzięki temu ich ewentualne zgodne stanowiska nabrały szczególnej wymowy. Należy także zadbać o wzbogacenie tej grupy studiów o dołączenie do niej, jako członków zewnętrznych, niektórych teologów nie katolickich obecnych na Kongresie. W taki sposób doszło do podwójnej konkluzji:

1. Tytuły, tak jak zostały zaproponowane, są niejednoznaczne i mogą być bardzo różnie rozu-

Avendo chiesto la Santa Sede che questo XII Congresso Mariologico Internazionale, che si sta celebrando a Częstochowa (Polonia), studiasse la possibilità e l'opportunità della definizione dei titoli mariani di „Mediatrice”, „Corredentrice” ed „Avvocata”, come certi circoli sollecitano attualmente della stessa Santa Sede, è parso opportuno costituire una Commissione scegliendo quindici teologi specificamente preparati nella materia, i quali potessero discutere insieme e analizzare la questione con riflessione matura. Oltre alla loro preparazione teologica si curò la massima eterogeneità geografica fra di essi, in modo che i loro eventuali consensi diventassero specialmente significativi. Si è cercato inoltre di arricchire questo gruppo di studio, aggregando ad esso, come membri esterni, alcuni teologi non cattolici presenti al Congresso. Si è così pervenuti ad una doppia conclusione:

1. I titoli, come vengono proposti, risultano ambigui, giacché possono comprendersi in modi molto

¹ W: PAMI, *De cultu mariano século XX. Maria, Mater Domini, in mysterio salutis quo ad Orientis et Occidentis Ecclesiis in Spiritu Sancto hodie celebratur. Acta Congressus Mariologii-Mariani Internationalis in sanctuario mariano częstochoviensis Anno 1996 celebrati*, vol. I, Città del Vaticano 1999, s. 7-13. Także: *Ricchiesta della definizione del dogma di Maria Mediatrice, Corredentrice e Avvocata. Dichiarazione della Commissione teologica del Congresso di Częstochowa*, „L'Osservatore Romano”, 4 VI 1997, s. 10.

miane. Dlatego nie należy rezygnować z teologicznego kierunku obranego przez Sobór Watykański II, który nie chciał dogmatyzować żadnego z nich: w swoim magisterium nie użył tytułu „Współodkupicielka”, zaś tytuły „Pośredniczka” i „Orędowniczka” zostały zastosowane w sposób bardzo trzeźwy (por. KK62). W rzeczywistości termin „Współodkupicielka” nie jest używany przez papieży w bardziej znaczących dokumentach od czasów Piusa XII. Mamy w tej sprawie świadectwa potwierdzające to, że świadomie unikał używania go. Jeśli zaś chodzi o tytuł „Pośredniczka”, to nie można zapominać o niedawnych wydarzeniach historycznych: w pierwszych dziesięcioleciach tego wieku Stolica Święta powierzyła trzem różnym komisjom studium nad możliwością jego zdogmatyzowania. W ich konsekwencji Stolica Święta podjęła decyzję o odłożeniu kwestii.

2. Jeśli nawet z tymi tytułami wiąże się treści, które można przyjąć jako przynależące do depozytu wiary, ich zdogmatyzowanie w aktualnej sytuacji nie byłoby teologicznie przejrzyste, ponieważ owe tytuły i związane z nimi treści wymagają jeszcze ostatecznego pogłębienia w odnowionej perspektywie trynitarniej, eklezjologicznej i antropologicznej. Wreszcie teologowie, zwłaszcza niekatolicy, okazali się bardzo czuli na trudności ekumeniczne, jakie mogłoby zrodzić zdefiniowanie takich tytułów.

diversi. È parso inoltre non diversi abbandonare la linea teologia sequita dal Consilio Vaticano II, il duale non ha voluto definire nessuno di Assi: non adoperò nel suo magistero il titolo di „Corredentrice”; e dei titoli di „Mediatrice” ed „Avvocata” ha fatto un suo molto sobrio (cfr. KK62). In realta in termin „Corredentrice” non viene adoperato dal magistero dei Sommi Pontifici, nei documenti di rilievo, dai tempi di Pio XII. A questo riguardo vi sono testimonianze sul fatto che Egli ne abbia evitato intenzionalmente l'uso. Per quanto concerne il titolo di „Mediatrice” non si dovrebbero dimenticare eventi storici abbastanza recenti: nei promi decenni di questo secolo la Santa Sede affidò a tre commissioni diverse lo studio della sua definibilità; tale studio porto la Santa Sede alla decisione di accantonare la questione.

2. Anche se si attribuisse ai titoli un contenuto, del quale si potrebbe accettare l'appartenenza al deposito della Fede, la loro definizione, nella situazione attuale, non risulterebbe tuttavia teologicamente perspicua, in quanto tali titoli, e le dottrine ad essi inerenti, necessitano ancora un ulteriore approfondimento in una rinnovata prospettiva trinitaria, ecclesiologica ed antropologica. Infine i teologi, specialmente i non cattolici, si sono mostrati sensibili alle difficoltà ecumeniche che implicherebbero una definizione dei suddetti titoli.

Watykan zapytywany o stanowisko w sprawie piątego dogmatu, w tym o tytuły *Corredemptrix* oraz *Mediatrix*, odsyła do *Deklaracji z Częstochowy*.

Bibliografia

- Acta Congressus Internationalis Mariologici-Mariani, in civitate Lourdes anno MCMLVIII celebrati*, vol. X: Maria et christiani ab Ecclesia separati, Romae 1960.
- Aračić D., *Die Marian. Weltkongresse in der nachkonziliaren Zeit: Themen und Problemstellungen*, w: *Arbeitstagung der Arbeitsgemeinschaft Marian. Vereinigungen in Deutschland 9-12. 11. 1985. Dokumentation, Manuskriptdruck*, Eutesdorf 1986, s. 21-33.
- Aračić D., *Maria nelle dichiarazioni ecumeniche dei Congressi Mariologici Internazionali*, *StEcum* 5(1987), s. 529-543.
- Courth F., *Beten mit Maria. Ökumenische Erklärung des IX Intern. Mariol. Kongresses*, *UnSa* 38(1983), s. 346-350.
- Courth F., *Kongresse marian*, w: *Marienlexikon*, III, St. Otilien 1991, s. 609-610.
- Deklaracja ekumeniczna o kulcie Matki Bożej. Malta 1983*, BE2(1984), s. 50-55.
- XII Międzynarodowy Kongres Mariologiczny (18-24 sierpnia 1996) i XIX Międzynarodowy Kongres Maryjny (18-24 sierpnia 1996)*, Wyd. Komitet Lokalny XII Międzynarodowego Kongresu Mariologicznego, Częstochowa 1996.
- Kraśiński J., *Międzynarodowe Kongresy Mariologiczne. Zarys historyczny i relacje uczestnika*, Sandomierz 1996.
- Maria in Sacra Scriptura. Acta Congressus Mariologici-Mariani in Republica Dominicana anno 1965 celebrati*, vol. VI, Romae 1967.
- Morawski B., *Ekumeniczne deklaracje na Międzynarodowych Kongresach Mariologicznych Rzym '75, Saragossa '79, Malta '83, Kevelaer '87. Praca magisterska napisana na seminarium z teologii dogmatycznej pod kierunkiem o. prof. dr. hab. Stanisława C. Napiórkowskiego OFMConv*, Lublin 1997.
- Napiórkowski S. C., *Dialogi ekumeniczne o Maryi*, w: S. C. Napiórkowski, *Tenże, Matka mojego Pana*, Opole 1988, s. 46-53 (bibliografia).
- Napiórkowski S. C., *Ecumenismo*, w: *Nuovo dizionario di mariologia*, red. S. De Fiores, S. Meo, Torino 1985, s. 518-527.
- Napiórkowski S. C., *Kongres Mariologiczny – Rzym 2000*, S. C. Napiórkowski, *Ja, Służebnica Pana*, Lublin 2009, s. 389-393.

- Napiórkowski S. C., *Matka jedności czy znak sprzeciwu. Mariologia i „pobożność maryjna” jako problem ekumeniczny*, w: S. C. Napiórkowski, *Matka mojego Pana*, Opole 1988, s. 54-70.
- Napiórkowski S. C., *Matka mojego Pana*, Opole 1988.
- Napiórkowski S. C., *Nauczycielka i Matka*, Lublin 1991.
- Nosicielka Ducha Pneumatofora. Materiały z Kongresu Mariologicznego Jasna Góra 18-23 sierpnia 1996 roku*, red. J. Wojtkowski, S. C. Napiórkowski, Lublin 1998.
- Nowak W., *Ekumeniczny wymiar XI Międzynarodowego Kongresu Mariologicznego w Huelva – Maryja, Gwiazda Ewangelizacji*, AK120(1993)/3, s. 566-572.
- PAMI, *De cultu mariano século XX. Maria, Mater Domini, in mysterio salutis quo ad Orientis et Occidentis Ecclesiis in Spiritu Sancto hodie celebratur. Acta Congressus Mariologiae-Mariani Internationalis in sanctuario mariano częstochoviensi Anno 1996 celebrati*, vol.I, Città del Vaticano 1999.
- Pozo C., *Dos declaraciones ecumenicos marianas, De Zaragoza (1979) a Malta (1984)*, s. 527-534.
- Pozo C., *Due importanti dichiarazioni ecumeniche mariane*, Civ-Catt135(1984), s. 364-378.
- Prause E. (wyd.), *Maria in Gespräch*, Leipzig 1977.
- Ricchiesta della definizione del dogma di Maria Mediatrix, Cerredentrice e Avvocata. Dichiarazione della Commissione teologica del Congresso di Częstochowa*, „L'Osservatore Romano”, 4 VI 1997, s.10.
- Rumiński S., *VII Międzynarodowy Kongres Mariologiczny w Rzymie (12-17 V 1975)*, AK89(1977)1, s. 132-136.
- VII Congressus Mariologicus et XIV Congressus Marianus Internationalis, Romae a die 12 ad diem 21 Maii Anni Sancti 1975*, Eph-Mar25(1975)1-3, s. 422-425.